

SNEL ALS DE BLIKSEM

Bij vechtsport pencak-silat gaat het niet langer om leven of dood

Sport en kunst liggen soms dicht bij elkaar, zoals bij het Oosterse pencak-silat. „Mooi en sierlijk als een bloem, Daarna voor degenen die dat willen pas hard en doeltreffend”, zegt stijlleider C. Don Kessing, die vanaf donderdag in Parijs het Europees kampioenschap van de verdedigingsport bijwoont.

DICK KIERS
KROMMENIE

De naam van de oosterse vechtsport pencak-silat is afgeleid van twee Maleise woorden die snelheid en bliksem betekenen. En snel als de bliksem zijn de duizenden beoefenaren in ons land, die gelukkig voor een belangrijk deel aanhangers zijn van de Manyang-stijl. Dat woord staat voor wesp, de stekers doen maar even zeer.

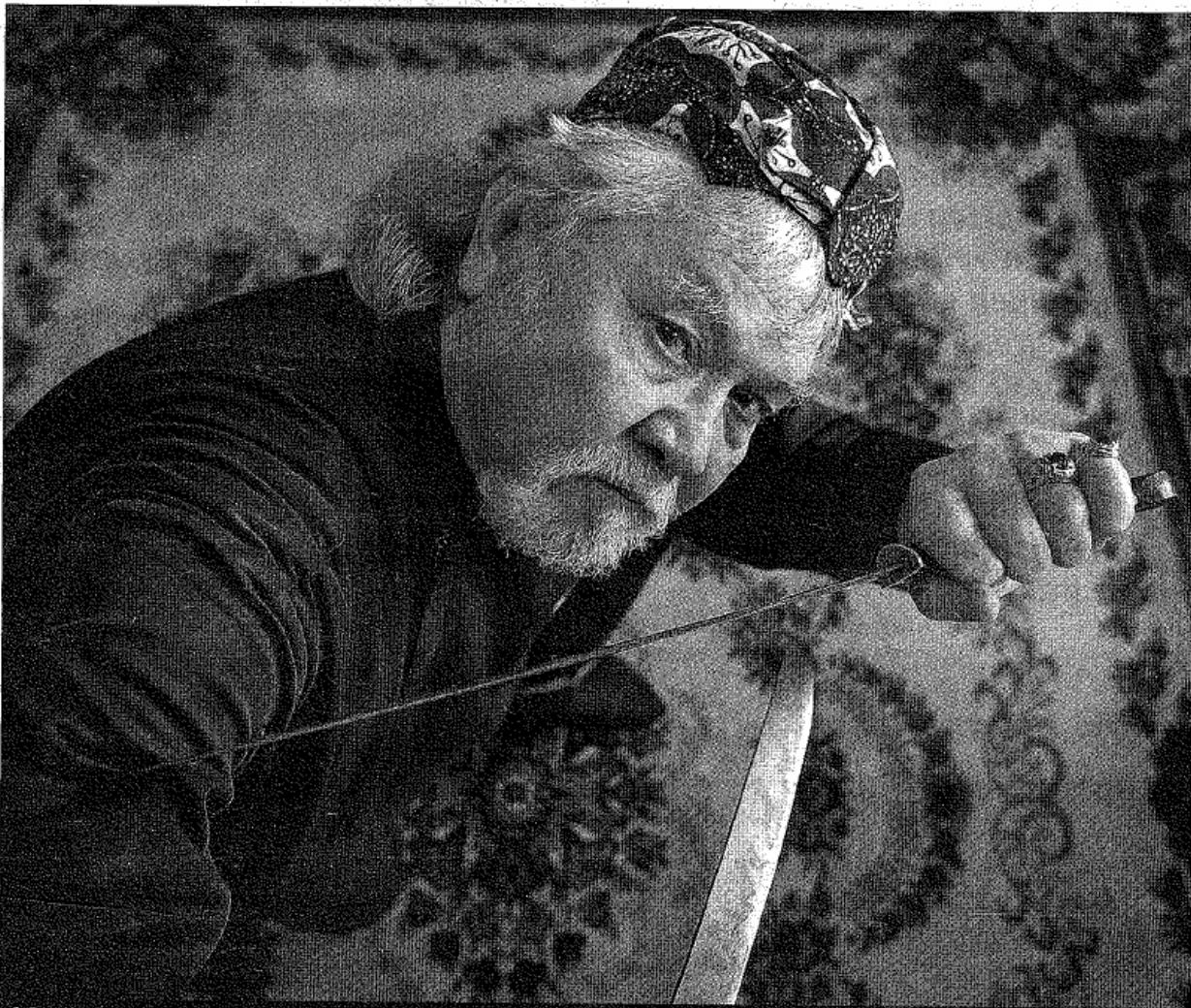
„Ik praat liever over verdedigingsport, want dat is pencak-silat”, zegt guru besar pelatih (stijlleider) C. Don Kessing die één dezer dagen naar Parijs afreist, waar vanaf donderdag de Europese kampioenschappen plaatshebben.

Kessing begon in 1978 in zijn woonplaats Krommenie een eigen sportschool die vooral de afgelopen jaren in een behoefte bleek te voorzien en de ene na de andere dependance van de Manyang-stijl zag het levenslicht. En behalve zijn genoemde eretitel mag de nu 66-jarige Zaankanter zich sinds een aantal jaren ook Ridder in de Orde van Oranje-Nassau noemen.

„Nu zijn wij de grootste stijl, niet alleen van Nederland, maar van heel Europa.” En, zo haast Kessing erbij te zeggen, 80 tot 85 procent van de leerlingen is van Hollandse komaf. „Ouders sturen hun kinderen met een gerust hart naar ons toe.”

Vooraf de sierlijke bewegingen, die het pencak-silat kenmerken, blijken een grote aantrekkingskracht te hebben. Sport en kunst liggen soms dicht bijeen: „Mooi, sierlijk als een bloem en daarna voor degenen die dat willen pas hard en doeltreffend”, zo luidt de juiste volgorde, volgens Kessing. „De sport kent wel 1800 stijlen, waarvan in Nederland wij er zo'n 40 tot 50 kennen. Manyang is vooral sierlijk, bij serak gaat het er bijvoorbeeld al veel harder aan toe.”

Het pencak-silat had vele eeuwen lang een bloedorstige ondertoon, met de razendsnelle handen en vervaarlijke wapens als tongkat-stek, hakmes of kris kan immers lelijke schade worden aangebracht. „Soms gaat het wel eens mis,

C. Don Kessing: „Pencak-silat werd vroeger als wapen gezien. Toen ging het om leven of dood.” FOTO UNITED PHOTOS/MARCO DE SWART

Niets kwaads in de zin

Wederzijds respect staat bij de beoefenaren van pencak-silat hoog in het vaandel. Al bij het begroeten wordt een zeker ceremonieel gevolgd. Een spoedcurus Indonesische etiquette, oftewel de juiste *adat*:

1. Reik elkaar de rechterhand en leg de linkerhand op je eigen pols.

2. Breng de rechterhand vervolgens naar je hart.

3. Open je handpalm en laat die aan de gast zien.

Stijlleider C.D. Kessing: „Dan laat je zien, ik heb niets kwaads in de zin. Je kunt me vertrouwen, je bent welkom.”

kijk hier”, zo toont Ron de Lima, aanhanger van de serak-stijl, een krasje op het rechterschouderblad. „Toen was ik even niet snel genoeg met mijn afweer.”

De Lima, met deels Molukse voorouders, werkt aan de universiteit van Leiden en ziet daar geregeld Indonesische studenten hun bul komen afhalen. „Het eerste dat ze van Nederland zien, is hier de Zaanse Schans en dán het pencak-silat”, zegt hij. Want in huize-Kessing is iedereen welkom, zo benadrukt de

gastheer zelve. „De president van de wereldbond overnacht hier als hij in ons land is”, zegt Kessing die thuis in de hal een levensgroot portret van Eddie M.H. Nalapraya heeft opgehangen. De man poseert in smetteloos wit uniform.

Dit is in schrille tegenstelling tot de zwarte jassen die in het pencak-silat worden gedragen. Anders dan in de vele Japanse vechtsporten, waar de kimono's wit zijn, wordt hier voor donkere accenten gekozen. Dat heeft zo 'n reden

blijkt uit de verhalen van Kessing. „In de VOC-tijd was het pencak-silat in Indonesië verboden, daarom deed men het wel stiekem, ging men ondergronds, 's nachts en met zwarte kleding aan, dan werd het niet gezien.”

Waar de officieren van de schepen uit het verre Holland zich wel in Batavia wel in de leer van het pencak-silat verdiepten, werden hun manschappen dom gehouden, stel je voor dat er multerij zou uitbreken. „Pencak-silat werd vroeger natuurlijk niet als vechtsport, maar als wapen gezien. Toen ging het om leven of dood.” Daarom ook, om zich al van jongs af aan te leren wapenen, krijgt elk kind in de kamping de liefde voor het pencak-silat mee.

„Samenzijn is in de Indonesische cultuur heel belangrijk, wij zitten graag bij elkaar. Wat voetbal in Europa is, is pencak-silat daar, volkssport nummer één. Voor mij is het geen sport, maar een levenswijze, m'n lust en m'n leven. En dat geldt voor honderden Indische Nederlanders.”

Begrippen

Pencak-silat is opgebouwd uit vier aspecten.

Olah Raga
het sportieve
Bela Diri
zelfverdediging
Seni Budaya
het culturele Ilmu
Kembatanan
geestelijke vorming

De trainingen komen neer op:

De jurus
de sparringtechnieken
De langkah
de houdingen en bewegingsrichtingen
De sambut
de sparringoefeningen
De bunga
de gedragscode tijdens en buiten de lessen
De senjata
het omgaan met de verschillende wapens